

רע"פ 1425/15 - פרוספר טבול נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
רע"פ 1425/15

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: פרוספר טבול

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים: י' אלון (נשיא), י' צלקובניק, י' עדן) מתאריך 04.02.2015 ב-עפ"ג 12582-05-14

בשם המבקש: עו"ד נס בן-נתן

החלטה
*

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים: י' אלון (נשיא), י' צלקובניק, י' עדן) מתאריך 04.02.2015 ב-עפ"ג 12582-05-14, בגדרו התקבל ערעורה של המדינה על קולת העונש שהושת על המבקש בגזר דינו של בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט ח' נחמיאס) ב-ת"פ 61164-05-13.

לצד הבקשה הנ"ל הוגשה גם בקשה מטעם המבקש לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו, וזאת עד להכרעה בבקשתו למתן רשות ערעור.

אביא כעת את הנתונים הנדרשים להכרעה בעניין.

עיקרי העובדות והשתלשלות ההליכים

2. המבקש הורשע בבית משפט השלום הנכבד, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן.

על פי כתב האישום המתוקן, בתאריך 22.05.2013 נהג איל דדיה ברכבו ברחובות אשדוד, כשלצידו ישב המבקש. בשלב מסוים, נעצר הרכב על ידי שוטרים ממשטרת אשדוד, במסגרת פעילות משטרתית יזומה, והתבצע בו חיפוש. במסגרת החיפוש נתפס המבקש כשבהחזקתו סם מסוכן מסוג קוקאין (להלן: הסם) במשקל כולל של לא פחות מ-38.375 גרם נטו, אשר היה מחולק באופן הבא:

(א) בידי המבקש נתפס 35.46 גרם מהסם בתוך תיק שחור, כאשר כמות זו היתה מחולקת לשמונה אריזות פלסטיק נצמדות, שבכל אחת מהן היו בין 3 ל-7 אריזות סגורות בחום (סה"כ 39 אריזות).

(ב) בתא שבין מושב הנהג למושב הנוסע נמצאה מעטפה לבנה, שבתוכה היו 3 אריזות סגורות בחום, שהכילו סך של 2.75 גרם מהסם.

(ג) בדלת הנוסע אותרה שקית נוספת עם סגר ובתוכה כ-0.16 גרם של הסם.

(ד) ברצפת הרכב, מתחת למקום בו ישב המבקש, נמצאה פלטת ברזל שעליה שרידי הסם בכמות שאיננה ידועה למשיבה.

נוכח המתואר לעיל, יוחסה למבקש בגדר כתב האישום המתוקן עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית (עבירה לפי סעיף 7(א)+(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה)).

3. בתאריך 01.04.2014 ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בית המשפט הנכבד קבע כי מתחם העונש ההולם נע בנסיבות "בין מספר חודשי עבודות שירות לבין עשרות חודשי מאסר בפועל". בתוך מתחם ענישה זה, בית המשפט סבר כי יש להטיל על המבקש עונש מאסר לתקופה המקסימלית, שניתן לרצותה בדרך של עבודות שירות, וגם רכיבי ענישה משמעותיים ומרתיעים נוספים. בלב הנימוקים למסקנתו האמורה של בית משפט השלום הנכבד עמדו הנתונים הבאים: תסקיר חיובי, שהוגש מטעם שירות המבחן, לרבות המלצתו לטפל במבקש ביחידה לנפגעי סמים למשך שנה; העובדה שהמבקש חדל מלצרוך סמים; ההרתעה הטבעית הנובעת מההליך הפלילי; היותו של המבקש ללא עבר פלילי.

בהתאם למסקנתו הנ"ל, בית משפט השלום השית על המבקש את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר, שירוצו בדרך של עבודות שירות, 24 חודשי מאסר על תנאי (כאשר התנאי הוא שבמשך 3 שנים - המבקש לא יעבור כל עבירה

מסוג פשע בניגוד לפקודה), 8 חודשי מאסר על תנאי (כאשר התנאי הוא שבמשך 3 שנים - המבקש לא יעבור כל עבירה בניגוד לפקודה, למעט עבירות מסוג פשע), 24 חודשי פסילה על תנאי מלקבל, או להחזיק, רישיון נהיגה (כאשר התנאי הוא שבמשך 3 שנים - המבקש לא יעבור כל עבירה בניגוד לפקודה) קנס כספי בסכום של 10,000 ש"ח וצו מבחן בפיקוח שירות המבחן למשך תקופה של שנה.

4. המשיבה ערערה לבית המשפט המחוזי על קולת העונש. לטענתה, בית משפט השלום שגה בהגדרת מתחם העונש ובקביעת עונשו של המבקש בתוך מתחם זה. המשיבה טענה כי חומרת העבירה ונסיבותיה מחייבות קביעת מתחם עונש, שבו הרף התחתון כולל מאסר לתקופה משמעותית מאחורי סורג ובריח. המשיבה אף סברה כי בית משפט השלום העניק משקל יתר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ולתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניין המבקש.

5. בפתח הדיון שהתקיים בפני בית המשפט המחוזי בתאריך 17.09.2014, ב"כ המשיבה ציין כי בניגוד לתקוות שירות המבחן, אשר הובאו בתסקירו הנ"ל - התברר כי המבקש לא חדל, לכאורה, מלבצע עבירות הקשורות בסמים מסוכנים. נוכח דברים אלה, ועל אף התנגדותו של ב"כ המבקש, בית המשפט קמא התיר למשיבה להגיש תיק מב"ד חדש, שנפתח לאחר גזר הדין בעניינו של המבקש, אשר כולל את החשדות הלכאוריים החדשים שקמו נגדו. מהמב"ד האמור נלמד כי במהלך תקופת המבחן, שהוטלה על המבקש במסגרת גזר דינו של בית משפט השלום - נפתח נגדו תיק פלילי חדש, ואף הוגש כתב אישום, המייחס למבקש עבירות של מכירת קוקאין.

בתום הדיון הנ"ל הורה בית המשפט המחוזי כי שירות המבחן יערוך תסקיר משלים ובו יתייחס, בין היתר, להתנהלות המבקש במהלך תקופת המבחן עד לאותו מועד, ולדברים שפורטו על ידי המשיבה בפתח הדיון.

6. בהתאם להחלטה הנ"ל, הוגש בהמשך תסקיר משלים על ידי שירות המבחן (להלן: התסקיר המשלים). שירות המבחן עדכן בתסקיר האמור כי במהלך החודשים ינואר-פברואר 2014, עוד טרם שניתן גזר הדין בעניינו של המבקש - הוא מסר 3 בדיקות שתן, שהצביעו על שימוש בסמים ממריצים מסוג אקסטזי (המבקש הכחיש שימוש בסמים אלה). עוד ציין שירות המבחן כי המבקש מסר 3 בדיקות שתן נוספות במהלך חודש אוקטובר 2014, אשר הצביעו על שימוש בסם מסוג קוקאין, ובדיקה נוספת בחודש דצמבר 2014, אשר גם ממצאיה לימדו כי המבקש עשה שימוש בסם מסוג זה. נוכח האמור, וגם לאור המב"ד שהוגש - שירות המבחן חזר בו מהמלצתו המקורית, והמליץ על ענישה מוחשית ומרתיעה, תוך ביטולו של צו המבחן שהושת על המבקש.

7. לאחר שהתקבל התסקיר המשלים הנ"ל, נערך דיון נוסף בבית המשפט המחוזי, ובמסגרתו המבקש הביא מכתב מטעם מרכז האבחון "התחלה חדשה". במסמך האמור נכתב כי המבקש פנה אליהם בחודש דצמבר 2014, לשם טיפול בבעיית הסמים שלו, כי הוא משתף פעולה והוכנה עבורו תוכנית טיפולית במסגרת המרכז האמור.

8. בתאריך 04.02.2015 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד. בית המשפט סבר כי לנוכח חומרת העבירה, שבה הורשע המבקש - בית משפט השלום שגה בקביעת הרף התחתון למתחם העונש. זאת ועוד, בית המשפט המחוזי סבר כי מהתסקיר המשלים ניתן אף ללמוד כי התקווה לשיקומו של המבקש נכזבה, ואף "לא עלתה מלכתחילה

בקנה אחד עם נתוניו של המבקש גם עובר לעריכת התסקיר הראשון".

9. לאור כל האמור לעיל – בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל את ערעורה של המשיבה והשית על המבקש 12 חודשי מאסר בפועל, וזאת חלף עונש המאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, שהושת עליו על ידי בית משפט השלום הנכבד. בית המשפט המחוזי הותיר את יתר רכיבי העונש, שפורטו לעיל, על כנם, למעט צו המבחן שבוטל.

מכאן הבקשה שלפני, המופנית כנגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד.

טענות המבקש

10. במסגרת בקשתו – המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי שגה עת שהתיר למשיבה להציג תיק מב"ד במסגרת הערעור. לטענתו מדובר בעניין עקרוני, החורג מעניינו הפרטי, אשר מצדיק: מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", קבלת הערעור וביטול של פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לגישתו, על פי ההלכה ואף לפי עמדת פרקליט המדינה בהנחיות שהוציא – אין להתייחס לתיק שטרם הסתיים בהרשעה במסגרת הטיעונים לעונש, לרבות בגדר ערעור הנוגע לחומרת הענישה. המבקש אף סבור כי בקבלת תיק המב"ד ובמתן ההנחיה לשירות המבחן להתחשב באמור בו – בית המשפט המחוזי סתם למעשה את הגולל מעל האפשרות שיינתן תסקיר חיובי בעניינו, שבו יומלץ על המשך הליך שיקומו.

עוד טוען המבקש כי אף אם יוחלט שהגשת המב"ד הותרה כדין – מכלול הנתונים והנסיבות מלמד כי לא נפלה כל טעות במתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום, ובעונש שנגזר על ידו בסופו של דבר. משכך המבקש גורס כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שהתערב בגזר דינו של בית משפט השלום. לשיטתו, יש לבטל איפוא את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ולהחזיר את העונש שהושת על ידי בית משפט השלום.

11. לחילופין המבקש טוען כי ככל שלא יבוטל עונש המאסר בפועל שהושת עליו – יש להתערב ברכיבי המאסר על תנאי שנגזרו. לגישתו, בית משפט השלום השית עליו מאסר על תנאי לתקופה ארוכה במיוחד לשם איזון של ההקלה שנעשתה ברכיב המאסר בפועל (ריצוי בדרך של עבודות שירות). משבחר בית המשפט המחוזי להחמיר ברכיב המאסר בפועל היה עליו, לשיטת המבקש, להפחית איפוא ברכיב המאסר על תנאי. המבקש סבור כי, בנסיבות, עונש המאסר על תנאי איננו פרופורציונלי וחורג לחומרה ממדיניות הענישה המקובלת.

דין והכרעה

12. אקדים ואציין כי לאחר עיון בבקשה ובחומר שצורף לה – הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. אפרט את נימוקי למסקנתי האמורה מיד בסמוך.

13. על פי ההלכה הפסוקה, בית משפט זה מעניק רשות ערעור "בגלגול שלישי" רק במידה שמתעוררת שאלה

בעלת חשיבות משפטית, החורגת מעניינם של הצדדים הישירים להליך (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)), או במקרים שמתגלה בהם אי-צדק בולט, או מתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות-דין (עיינו: רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)). זאת ועוד: כאשר עסקינן בבקשה הנוגעת לחומרת העונש בלבד, ההלכה היא שרשות ערעור תינתן רק במקרים נדירים במיוחד, שבהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות של אותו העניין (ראו למשל: רע"פ 3929/09 דהן נ' מדינת ישראל (16.08.2009)).

14. המבקש טוען כי בעניינו עולה שאלה עקרונית ביחס ליכולתו של בית המשפט להתיר למדינה להגיש תיקי מב"ד במסגרת ערעור על גזר דין. דא עקא ששאלה זו כבר נדונה בפסיקה (ראו: ע"פ 8484/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (06.01.2014); והשוו לנסיבות שעלו לאחרונה ב-ע"פ 5564/12 מסארוה נ. מדינת ישראל (03.03.2015)), מה גם שבנסיבות שבפני - אין לסוגיה זו נפקות ממשית. אבהיר הדברים להלן:

(א) בית המשפט המחוזי סבר, כאמור, כי בית משפט השלום שגה ביחס למתחם העונש אותו קבע, וזאת לנוכח חומרת העבירה שביצע המבקש. קביעה זו מבוססת על המידע שעמד בפני בית משפט השלום, ואיננה נוגעת להתפתחויות שאירעו לאחר מתן גזר הדין, או שלא היו ידועות לבית המשפט המברר בשעתו, לרבות תיק המב"ד.

(ב) זאת ועוד - בית המשפט הנכבד מצא חיזוק להחלטתו הנ"ל בדברים שהובאו בתסקיר המבחן המשלים שנמסר בעניין המבקש, אשר הצביעו, לגישת בית המשפט, על כך שמאמצי שיקומו של המבקש לא עלו יפה, וזאת אפילו ללא קשר לתיק המב"ד. כאמור, שירות המבחן התבסס בעיקר בתסקירו המשלים על ממצאי דגימות השתן של המבקש, אשר מהם עלה כי המבקש המשיך לעשות שימוש בסמים טרם שנגזר דינו על ידי בית משפט השלום, ולאחר מכן, במהלך תקופת המבחן שהושתה עליו במסגרת גזר הדין. מובן כי נתונים אלה, אשר בהחלט מלמדים על אי-הצלחתו של ההליך השיקומי - אינם קשורים בהכרח למב"ד שהוצג על ידי המשיבה במהלך הערעור, אלא נלמדו במנותק מכך.

15. מן האמור לעיל עולה, כי אין נפקות לטענתו העיקרית של המבקש בנידון דידן, ואין בה, בנסיבות, כדי להצדיק מתן רשות ערעור בתיק זה.

אציין כי גם יתר טענותיו של המבקש בנוגע לעונש שהושת עליו, אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור בהתאם לאמות המידה שצוינו לעיל, והמבקש אף לא טען לכך. בהקשר זה אעיר כי דומה עלי שעונשו של המבקש גם איננו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה (השוו: רע"פ 189/15 כהן נ' מדינת ישראל (21.01.2015); רע"פ 8325/13 סיאח נ' מדינת ישראל (08.01.2014)).

16. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית. המבקש יתייצב איפוא לריצוי עונש המאסר בפועל שהושת עליו בהתאם להחלטתו של בית המשפט המחוזי מתאריך 04.02.2015.

ניתנה היום, י"ד באדר התשע"ה (5.3.2015).

ש ו פ ט
